

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 857/2014-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Obdo V 11/2012-529 z 24. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED]

[REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. septembra 2012 doručená a podaním doručeným ústavnému súdu 3. januára 2013 doplnená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „žalobca“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolacieho súdu č. k. 1 Obdo V 11/2012-529 z 24. mája 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“ alebo aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa ako žalobkyňa v súdnom konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 17 Cb 103/03 (ďalej len „konanie sp. zn. 17 Cb 103/03“) proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „žalovaná“, v citáciách aj „žalovaný“), domáhala na základe žaloby zo 17. decembra 2003 zaplatenia sumy 2 340 468,53 PLN s 10 % ročným úrokom z omeškania od 16. apríla 2003 do zaplatenia z titulu náhrady škody a ušlého zisku súvisiacej so zavedením počítačového systému na prijímanie bookmakerských stávok na základe „Zmluvy o predaji licencie“ z 19. júna 1997 a „Licenčnej dohody“ z 19. júna 1997 v znení dodatku z 1. januára 1998 a dodatku č. 2 z 23. mája 2000».

V priebehu označeného konania žalovaná doručila krajskému súdu 21. februára 2005 podanie, ktorým sa proti sťažovateľke domáhala zaplatenia sumy 250 676 Sk s úrokom z omeškania 9,68 % ročne od 27. septembra 1997 do zaplatenia, sumy 249 806 Sk s úrokom z omeškania 9,68 % ročne od 27. októbra 1997 do zaplatenia a sumy 11 801 357 Sk s úrokom z omeškania 9,68 % ročne od 13. októbra 2001 do zaplatenia (ďalej aj „vzájomný návrh žalovanej“).

Krajský súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že sťažovateľkou uplatnený nárok je nedôvodný, a preto jej žalobu rozsudkom č. k. 17 Cb 103/03-236 z 25. apríla 2007 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zamietol.

Krajský súd však považoval za preukázaný vzájomný nárok žalovanej, a preto druhým výrokom označeného rozsudku v znení opravného uznesenia č. k. 17 Cb 103/03-265 z 8. augusta 2008 a opravného uznesenia č. k. 17 Cb 103/03-268 z 22. augusta 2008 (ďalej len „opravné uznesenia“) zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalovanej sumu 250 676 Sk s úrokom z omeškania 9,68 % ročne od 27. septembra 1997 do zaplatenia, sumu 249 806 Sk s úrokom z omeškania 9,68 % ročne od 27. októbra 1997 do zaplatenia a sumu 11 801 357 Sk s úrokom z omeškania 9,68 % ročne od 13. októbra 2001 do zaplatenia. Krajský súd o súvisiacim výrokom zaviazal sťažovateľku nahradiť žalovanej trovy konania v sume 418 077 Sk.

Proti rozsudku krajského súdu v znení jeho opravných uznesení podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodoval najvyšší súd ako odvolací súd, ktorý rozsudkom č. k. 5 Obo 73/2007-274 z 19. novembra 2008 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“) napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Proti rozsudku najvyššieho súdu podala sťažovateľka dovolanie a navrhla, aby najvyšší súd ako dovolací súd rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu ako odvolacieho súdu na ďalšie konanie, resp. aby zrušil aj rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože aj rozsudok krajského súdu má vady, pre ktoré je potrebné zrušiť rozsudok najvyššieho súdu. Sťažovateľka dovolanie proti rozsudku najvyššieho súdu odôvodnila s poukazom na to, že v konaní došlo k vade podľa § 237 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), pretože sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, keďže prvostupňový súd rozhodol o protinávrhu žalovanej napriek tomu, že žalovaná nenavrhla, aby jej bolo prisúdené viac, ako si uplatnila sťažovateľka. Sťažovateľka v tejto súvislosti argumentovala tým, že takýto prejav žalovanej nie je vzájomným návrhom, ale je len obranou proti žalobe. Podľa názoru sťažovateľky v konaní došlo aj k vade podľa § 237 písm. f) OSP, pretože jej bola odňatá

možnosť konať pred súdom tým, že najvyšší súd ako odvolací súd odročil pojednávanie, ktoré pôvodne nariadil na zopakovanie alebo doplnenie dokazovania, avšak opätovne už pojednávanie nenariadil a ani sťažovateľku o tomto neinformoval. Ďalej sťažovateľka vytýkala najvyššiemu súdu ako odvolaciemu súdu [podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP] aj to, že neodstránil nedostatky prvostupňového súdu, pokiaľ ide o nesprávne a neúplné zistenie skutkového stavu veci, ako aj to, že sa nevysporiadal s rozpormi v konaní a svoje rozhodnutie založil na nesprávnom právnom posúdení veci.

O dovolaní sťažovateľky najvyšší súd ako súd dovolací rozhodol uznesením sp. zn. 1 Obdo V 18/2009 z 28. januára 2010 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 18/2009“) tak, že dovolaním napadnutý rozsudok najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu v znení jeho opravných uznesení zrušil a vec vrátil krajskému sudu na ďalšie konanie, keďže došiel k záveru, že konanie predchádzajúce vydaniu rozsudku krajského súdu, ako aj rozsudku najvyššieho súdu je postihnuté vadou podľa § 237 písm. e) OSP, pričom poukázal na to, že krajský súd v dôsledku nesprávneho postupu prejednal vzájomný návrh žalovanej podľa § 97 ods. 1 OSP bez tohto, aby mal zároveň ustálené, či ide o podanie podľa § 97 ods. 1 OSP alebo o podanie podľa § 98 OSP – obranu proti žalobe.

Proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 18/200 podala žalovaná podľa čl. 127 ústavy ústavnému súdu sťažnosť, v ktorej namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe sťažnosti žalovanej ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 285/2010-43 z 15. novembra 2010 vyslovil porušenie ňou označených práv, zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 18/2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd k meritu veci uviedol: *„Pokiaľ najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1 Obdo V 18/2009 z 28. januára 2010 svoj právny názor zakladá na inom výklade rozdielností podmienok aplikácie § 97 a § 98 OSP, jeho výklad je ústavne nekonformný. Pokiaľ najvyšší súd sústredil svoju pozornosť*

pri posudzovaní naplnenia dovolateľom tvrdenej podmienky prípustnosti dovolania práve na otázku porovnania výšky plnenia požadovaného žalobcom a žalovaným, zaoberal sa skúmaním okolností, ktorá pre jeho rozhodnutie podstatný význam nemala a naopak nezaoberal sa posudzovaním skutočností, ktoré pre jeho rozhodovanie v súvislosti s touto otázkou relevantné boli.“

Po vrátení veci najvyššiemu súdu tento ako dovolací súd opätovne dovolanie sťažovateľky prerokoval a uznesením č. k. 1 Obdo V 8/2011-461 z 28. apríla 2011 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 8/2011“) rozsudok najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu v znení jeho opravných uznesení zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd ako dovolací súd dospel k záveru, že v konaniach na súde prvého, ako aj druhého stupňa neexistujú vady podľa § 237 písm. b), c), d), e), f) a g) OSP. S poukazom na § 237 písm. a) OSP však konštatoval, že v súvislosti s posudzovaním právomoci súdov Slovenskej republiky je potrebné vychádzať aj z nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach [ďalej len „nariadenie Rady (ES) č. 44/2001“]. Najvyšší súd ako dovolací súd v tejto súvislosti uviedol, že súd, ktorému bol podaný návrh, preto posudzuje svoju príslušnosť aj z pohľadu, či v danej veci nie je daná výlučná príslušnosť upravená v čl. 22 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001. Najvyšší súd ako dovolací súd upriamil pozornosť na podanie žalovanej z 2. decembra 2004, ktorým namietala oprávnenosť konateľa sťažovateľky na podanie žaloby voči nej (žalovanej), keďže tento tak urobil bez súhlasu väčšinového spoločníka. Ďalej poukázal aj na to, že ani krajský súd a ani najvyšší súd ako odvolací súd neskúmali oprávnenie konateľa sťažovateľky na podanie žaloby, tak ako to namietala žalovaná z pohľadu svojej príslušnosti vo vzťahu k čl. 22 bodu 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001. Z uvedených dôvodov preto najvyšší súd ako dovolací súd s poukazom na § 237 písm. a) OSP rozsudok najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu v znení jeho opravných uznesení zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, pričom v odôvodnení uviedol, že bude jeho úlohou, aby v novom konaní v naznačenom smere vyriešil otázku svojej právomoci a následne vo veci znova rozhodol.

Proti uzneseniu najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 8/2011 podala žalovaná podľa čl. 127 ústavy sťažnosť, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe sťažnosti žalovanej ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 508/2011-52 z 21. februára 2012 rozhodol, že základné právo žalovanej na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 8/2011 porušené boli, preto ho ústavný súd zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu ako dovolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd svoje rozhodnutie založil predovšetkým na tom, že *«z výroku a odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že najvyšší súd dospel k názoru o prípustnosti dovolania žalobcu, hoci o nedostatku právomoci ako dôvode zmätočnosti odvolacieho (i prvostupňového) konania nie je presvedčený. Najvyšší súd teda výrokom (záväznou časťou) svojho rozhodnutia konštatoval svoju právomoc, hoci z odôvodnenia tohto výroku vyplýva len potenciálna možnosť splnenia kogentného zákonného kritéria [§ 237 písm. a) OSP] na založenie „dovolacej“ právomoci. Výrok napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je tak založený na dohadoch, resp. pochybnostiach o právomoci slovenských súdov na prerokovanie sporu medzi sťažovateľom a žalobcom. Dokazuje to i právny názor, ktorý záväzne adresoval najvyšší súd krajskému súdu ako súdu prvostupňovému a ktorým mu prikázal vyriešiť otázku jeho právomoci na rozhodnutie predmetného sporu.*

Z uvedených dôvodov je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z ústavno-právneho hľadiska vadné. Trpí vnútorným rozporom medzi výrokom a jeho odôvodnením a do postavenia sťažovateľa ako účastníka dovolacieho konania vnáša prvok právnej neistoty týkajúcej sa dôvodu, pre ktorý bolo prvostupňové rozhodnutie krajského súdu i odvolacie rozhodnutie najvyššieho súdu zrušené. Nesplňa tak požiadavky kladené

základným právom na súdnu ochranu i právom na spravodlivé súdne konanie na rozhodnutie všeobecného súdu.».

Ústavný súd v označenom náleze vyslovil, že „*pri opätovnom rozhodovaní o dovolaní žalobcu bude úlohou najvyššieho súdu rešpektovať právny názor ústavného súdu... a pri skúmaní dôvodov zmätočnosti podľa § 237 OSP založiť svoje rozhodnutie o podanom dovolaní na jednoznačnom závere o existencii alebo absencii dôvodov prípustnosti dovolania a dovolacích dôvodov podľa § 237 OSP. Pre tento účel bude nevyhnutné, aby najvyšší súd podal v odôvodnení svojho dovolacieho rozhodnutia dôkladnú analýzu do úvahy prichádzajúceho nariadenia Rady v spojení s relevantnou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (predovšetkým rozsudok tretej komory Súdneho dvora z 12. mája 2011 vo veci C-144/10, body 30, 31, 33 – 36) a jednoznačne uzavrel, či skutkové okolnosti sporu medzi žalobcom a sťažovateľom možno pod čl. 22 nariadenia Rady subsumovať, a teda či konanie krajského súdu ako súdu prvostupňového i najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho trpelo vadou nedostatku právomoci.“.*

Po vrátení veci najvyššiemu súdu tento ako dovolací súd opätovne dovolanie sťažovateľky prerokoval a dospel k záveru, že v konaní pred krajským súdom, ako aj v konaní pred najvyšším súdom ako odvolacím súdom neexistujú vady, ktoré sú uvedené v § 237 písm. a), b), c), d), e), f) a g) OSP, a preto dovolanie sťažovateľky napadnutým rozhodnutím pre jeho neprípustnosť odmietol.

Proti napadnutému rozhodnutiu podala sťažovateľka podľa čl. 127 ústavy sťažnosť, ktorú v súvislosti s namietaným porušením označených práv odôvodňuje takto:

«Prvostupňový súd náš nárok na náhradu škody a ušlého zisku, ktorý nám vznikol z dôvodu znefunkčnenia softwaru na prijímanie bookmakerských stávok prostredníctvom tzv. licenčných kľúčov po 12. 10. 2001 vyhodnotil ako neopodstatnený, nakoľko podľa prvostupňového súdu „porušenia jednotlivých ustanovení zmluvy sa dopustil žalobca a to neuhradením zmluvných záväzkov, čím zmluva automaticky stratila platnosť a žalovaný teda nemohol žalobcovi spôsobiť ním dokladovanú škodu z tejto zmluvy“. Prvostupňový súd

dospel k záveru, že „vzájomný návrh uplatnený za konania žalovaným je v celom rozsahu oprávnený a preto zaviazal žalobcu na zaplatenie.“

Sme presvedčení, že už prvostupňové rozhodnutie bolo arbitrárne, nakoľko súd sa stotožnil s tvrdením žalovaného a ustálil cenu za pobočkový software bez akejkoľvek opory v uzatvorených zmluvách, pričom paradoxne konštatoval v tom istom odôvodnení rozsudku, že cena pobočkového software nikdy nebola dohodnutá...

Tak prvostupňový ako aj odvolací súd ignorovali skutočnosť, že žalovaný si neuplatnil svoju pohľadávku riadnym žalobným návrhom a že svoju pohľadávku odvodzoval z titulu ceny dohodnutej v zmluve (hoci takáto dohoda neexistovala – odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uvádza, že „ustanovenia o pobočkovom software boli zmluvnými stranami zo zmluvy vyčiarknuté“) a nie z titulu bezdôvodného obohatenia.

Odvolací súd teda vydal zjavne protichodné a zmätočné rozhodnutie, ktorého odôvodnenie si jednotlivých odsekoch vzájomne odporovalo. Navyše obmedzil odôvodnenie svojho rozsudku iba na konštatovanie správnosti napadnutého rozhodnutia a jeho odôvodnenia, čím porušil naše právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Máme za to, že odvolací súd mal v odôvodnení dať odpovede na naše argumenty týkajúce sa pochybenia prvostupňového súdu tak v skutkovej rovine, v rovine právneho posúdenia veci ako aj v rovine procesnej...»

Sťažovateľka v súvislosti s namietaným porušením označených práv v sťažnosti tiež uvádza, že „... aj Ústavný súd svojimi nálezmi č. II. ÚS 285/2010-43 a III. ÚS 508/2011-52 zasiahol pomerne výrazne do priebehu celého súdneho sporu a to v čase, keď tento ešte nebol právoplatne ukončený..., nakoľko už prvým uznesením č. I Obdo V 18/2009 z 28. 1. 2010 došlo k zrušeniu právoplatného rozsudku odvolacieho súdu ako aj rozsudku súdu prvostupňového čím sa celý prípad znovu dostal do štádia prvostupňového konania. Máme za to, že iba takýto spôsobom sa mohli napraviť závažné pochybenia prvostupňového a odvolacieho súdu...

Navyše v prípade nálezu ústavného súdu č. II. ÚS 285/2010-43 ústavný súd priamo interpretoval príslušné paragrafy O. s. p. a zaviazal dovolací súd sa týmto výkladom riadiť s odvolaním sa na arbitrárnosť zo strany dovolacieho súdu a interpretáciu týchto predpisov

v rozpore s ústavou. Domnievame sa, že v danom prípade postupoval ústavný súd nad rámec posúdenia prípadu z pohľadu možného porušenia základných práv a slobôd nakoľko fakticky dovolací súd priamo inštruoval ako má záväzne príslušnú normu interpretovať a v konečnom dôsledku ako má rozhodnúť, čím vztiahol na seba kompetenciu všeobecných súdov interpretovať právne normy a aplikovať ich na konkrétne situácie...“.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej argumentuje tým, že najvyšší súd ako dovolací súd sa mal v napadnutom rozhodnutí „... dostatočne a definitívne vysporiadať s otázkou, či došlo k vade podľa ust. 237 písm. e) O. s. p. nakoľko od konštatovania Ústavného súdu SR, že jeho predchádzajúce posúdenie podania žalovaného podľa § 97 alebo 98 O. s. p. je ústavne nekonformné a zjavne arbitrárne sa tejto otázke nevenoval a obmedzil sa iba na konštatovanie, že nie je možné akceptovať stanovisko žalobcu, že došlo k vade podľa § 237 písm. e) O. s. p.

Dovolací súd sa nezaoberal podrobne otázkou ústavne konformného výkladu ustanovení § 97 a 98 O. s. p. a dopadom takéhoto výkladu na existenciu vady podľa § 237 písm. e) O. s. p.“.

Sťažovateľka napokon s poukazom na čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie uvádza, že najvyšší súd „... bol povinný (osobitne v prípade keď sám konštatoval že právomoc stanovená v článku 22 nariadenia nie je podľa jeho názoru jednoznačná) obrátiť sa s prejudiciálnou otázkou týkajúcou sa výkladu dotknutého článku na Súdny dvor Európskej únie.

Nakoľko však tak porušovateľ neučinil, a neučinili tak ani prvostupňový ani druhostupňový súd došlo celkom zrejme k porušeniu ustanovenia tohto článku a tento nedostatok sa priamo prejavil v napadnutom uznesení.“.

S poukazom na svoju predchádzajúcu argumentáciu sťažovateľka uvádza, že „Napadnuté uznesenie (najvyššieho súdu, pozn.) je... zmätočné a nedostatočne odôvodnené a ani toto rozhodnutie dovolacieho súdu nezhojilo vady spôsobené jeho

predchádzajúcimi rozhodnutiami a rozsudkami súdov nižších stupňov, na ktoré sme poukázali vyššie.

Vychádzajúc z judikatúry Ústavného súdu SR je z ústavnoprávneho hľadiska odmietnutie s dovolania (teda rozhodnutie vydané bez preskúmania veci) pokiaľ k nemu došlo v rozpore so zákonom, treba považovať za odopretie súdnej ochrany, čo zakladá porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Sekundárne tým boli porušené aj ďalšie práva, pretože výrok uznesenia je v zrejmom rozpore s jeho odôvodnením.“.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka po doplnení petitu sťažnosti podaním doručeným ústavnému súdu 3. januára 2013 navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces v zmysle článkov 46 ods. 1 a článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 a článku 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 24. 5. 2012 sp. zn. 1 Obdo V 11/2012-529 porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24. 5. 2012 sp. zn. 1 Obdo V 11/2012-529 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie.

Spoločnosti [REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5 000,- EUR ktorú mu vyplatí Najvyšší súd SR.

Spoločnosti [REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov konania v sume 323,50 EUR, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet advokáta [REDAKOVANÉ], advokátska kancelária [REDAKOVANÉ], vedený vo [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd Slovenskej republiky odkladá vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. 04. 2007 č. k. 17 Cb 103/03-236 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 17 Cb 103/03-265, s opravným uznesením Krajského súdu

v Bratislave č. k. 17 Cb 103/03-268 a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19. 11. 2008 č. k. 5 Obo 73/2007 do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.“

Z dôvodu, že sťažnosť neobsahovala všetky zákonom predpísané náležitosti [§ 53 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], ústavný súd prípisom z 13. augusta 2013 vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby v určenej lehote predložil kópiu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vrátane rozsudku krajského súdu v znení jeho opravných uznesení a rozsudku najvyššieho súdu, na ktoré sťažovateľka v odôvodnení svojej sťažnosti poukazovala.

Sťažovateľka spolu s podaním z 20. augusta 2013 ústavnému súdu predložila ním požadované listiny.

Obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], podaním doručeným ústavnému súdu 14. februára 2014 oznámila, že na Krajskom súde v Katoviciach v Poľskej republike sa vedie „konanie o vyhlásenie vykonateľnosti na území Poľskej republiky súdnych rozhodnutí vydaných súdmi Slovenskej republiky, ktoré konanie je vedené pod spisovou značkou XIII GCo 173/13/IW“, vrátane uznesenia najvyššieho súdu č. k. 1 Obdo V 11/2012-529 z 24. mája 2012. Ďalej vo svojom podaní uviedla, že «Účastníkom konania, voči ktorému je toto konanie vedené, je obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ]. V rámci svojej obrany, v konaní o vyhlásenie vykonateľnosti, obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] argumentovala okrem iného aj tým, že citujem: „... navrhovateľ ([REDAKOVANÉ]) nemohol predložiť dokument potvrdzujúci právoplatnosť súdnych rozhodnutí, pre ktoré žiada vyhlásenie ich vykonateľnosti, pretože konanie medzi účastníkom a navrhovateľom naďalej pokračuje...

V konaní pred Krajským súdom v Katowiciach sp. zn. XIII GCo 1F3/13/IW i pred Ústavným súdom Slovenskej republiky sp. zn. Rvp 12131/2012 vystupuje ten istý účastník

a to [REDACTED]

[REDACTED]
V konaní pred Krajským súdom v Katowiciach [REDACTED]
[REDACTED] tvrdí, že predmetné rozhodnutia nemôžu byť v Poľskej republike vykonateľné, lebo nie sú v Slovenskej republike právoplatné a pokračuje vo veci konanie. Súčasne tvrdí, že podala dňa 10. 09. 2012 sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky, v ktorom konaní, v súlade s ustanovením §49 Zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov je základným predpokladom takéhoto konania existencia právoplatného rozhodnutia.

[REDACTED] teda Ústavnému súdu Slovenskej republiky nemôže v tomto konaní, vedenom pod sp. zn. Rvp 1213/2012, právne relevantne a vážne tvrdiť, že právoplatným rozhodnutím sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak Krajskému súdu v Katowiciach v Poľskej republike v konaní pod sp. zn. XIII G Co 173/13/IW, tvrdí, že tieto rozhodnutia nie sú právoplatné.

Dôkazom, že sťažnosť [REDACTED], podaná na Ústavný súd Slovenskej republiky zrejme nie je lége artis, je aj podanie [REDACTED] na Krajský súd v Bratislave, zo dňa 13. 05. 2013, kde v konaní č. k. 17 Cb 103/2003 žiada o prerušenie konania a z tohto podania je zřejmé, že konanie sp. zn. 17 Cb 103/2003 nepovažuje za právoplatne skončené.».

Ďalším podaním doručeným ústavnému súdu 29. októbra 2014 obchodná spoločnosť [REDACTED], doplnila svoje oznámenie z 29. októbra 2014, v ktorom uvádza, že sťažovateľka «v konaní pred ústavným súdom tvrdí, že rozhodnutia, ktoré svojou sťažnosťou napáda, sú právoplatné a v konaní pred poľským súdom (SAD APELACIJNY W KATOWICACH, Sp. zn.: V A C z 746/14), súčasne tvrdí, že tie isté rozhodnutia nie sú a nemôžu byť právoplatné.

Toto naše oznámenie preukazujeme posledným podaním sťažovateľa, zo dňa 17. 10. 2014, v ktorom pre SAD APELACIJNY W KATOWICACH Sp. zn.: V A C z 746/14 tvrdí, citujem: „Navrhovateľ (jedná sa o [REDACTED]) nemôže získať doložku

právoplatnosti od súdu Slovenskej republiky, nakoľko rozsudky, na ktoré sa odvoláva, nie sú právoplatné...“. Opakujeme, že predmetom konania pred poľským súdom je okrem iných aj to rozhodnutie, ktoré je predmetom podanej sťažnosti na ústavný súd.

Opätovne upozorňujeme na skutočnosť, že sťažovateľ podľa nášho názoru vedome a účelovo porušuje ustanovenie § 49 Zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z.

Naša spoločnosť má právny záujem na výsledku tohto konania aj vzhľadom na súvislosť s konaním pred SAD APELACIJNY W KATOWICACH Sp. zn.: V A C z 746/14, a preto žiadame ústavný súd, aby našu spoločnosť pribral do tohto konania v procesnom postavení vedľajšieho účastníka.».

Ústavný súd považoval za potrebné v súvislosti s konaním o sťažnosti sťažovateľky uviesť toto:

Bývalý predseda najvyššieho súdu [REDAKOVANÉ] podal proti sudcom IV. senátu ústavného súdu trestné oznámenia (proti Ladislavovi Oroszovi vo februári a v auguste 2013, proti Ľudmile Gajdošíkovej a Jánovi Lubymu v auguste 2013), v nadväznosti na čo sudcovia IV. senátu ústavného súdu oznámili tieto skutočnosti v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde predsedníčke ústavného súdu a zároveň ju požiadali, aby zabezpečila postup podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde, t. j. aby predložila ich oznámenia obsahujúce skutočnosti, ktoré by mohli zakladať ich vylúčenie z prerokúvania a rozhodovania veci sťažovateľky, na rozhodnutie senátu ústavného súdu, ktorý je o nich príslušný rozhodnúť v súlade s platným rozvrhom práce ústavného súdu. O oznámeniach sudcov IV. senátu ústavného súdu rozhodoval I. senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 367/2013-8 z 5. júna 2013 v období od februára 2013 do novembra 2013 a rozhodol tak, že ich nevylúčil z rozhodovania v tejto veci. Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemohol IV. senát ústavného súdu v danej veci konať do času, kým o týchto otázkach nerozhodol príslušný senát ústavného súdu.

Sudcovi Jánovi Lubymu skončilo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu 4. júla 2014 a na konanie a rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa je v súčasnosti podľa relevantného rozvrhu práce príslušný II. senát ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto uznesenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho

zjavnú neopodstatnenosť je tiež absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným konaním alebo iným zásahom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť návrhu a tento odmietne (m. m. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že základom argumentácie sťažovateľky o porušení ňou označených práv je tvrdenie o

- zjavne arbitrárnej povahe rozsudku krajského súdu v spojení s uznesením najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu,

- neprimeranom zásahu ústavného súdu do ňou označených práv, a to nálezom č. k. II. ÚS 285/2010-43 z 15. novembra 2010 a nálezom č. k. III. ÚS 508/2011-52 z 21. februára 2012,

- nedostatočnom odôvodnení namietaného uznesenia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, keďže podľa jej názoru dovolací súd v ňom neodpovedal na jej základné argumenty týkajúce sa existencie vady podľa § 237 písm. e) OSP,

- porušení povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej aj „Súdny dvor“) v otázke výkladu čl. 22 bod 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001, ktorého výklad bol rozhodujúci pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. a) OSP.

Ústavný súd v súvislosti s takto nastolenými námietkami sťažovateľky uvádza, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania (v tomto prípade sťažnosťou). Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (petit sťažnosti). Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže

doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

V nadväznosti na uvedené považoval ústavný súd výhrady sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu v spojení s napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim ich vydaniu a výhrady proti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 285/2010-43 z 15. novembra 2010 a nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 508/2011-52 z 21. februára 2012 obsiahnuté len v texte sťažnosti (pričom v jej petite sa proti nim nedomáhala žiadnych nárokov) iba za súčasť odôvodnenia sťažnosti v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Navyše, sťažnosť proti rozhodnutiu ústavného súdu podať nemožno.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil iba na posúdenie otázky, či možno považovať napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za ústavne udržateľné a akceptovateľné v rozsahu námietok zodpovedajúcich sťažovateľkou formulovanému petitu.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. IV. ÚS 195/07).

Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na to, že v súlade so svojou konštantnou judikatúrou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09).

V nadväznosti na namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že ich integrálnou súčasťou

je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (m. m. I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (m. m. II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04).

Na základe takto vymedzených východísk ústavnoprávneho prieskumu a v rozsahu sťažovateľkou nastolených námietok ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na nasledujúcu časť odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu, ktorý v kontexte námietok sťažovateľky uviedol:

„Predmetom rozsudku Súdneho dvora C 144/10 bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Kammergericht Berlin (Nemecko) z 8. marca 2010...

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týkal výkladu článku 22 bod 2 a článku 27 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001...

Rozsudok Súdneho dvora C 144/2010 sa otázkou právomoci súdu zaoberá v bode 30, 31, 33-36.

Bod 30 rozsudku C 144/10:

K právomoci stanovenej v článku 22 nariadenia č. 44/2001 – teda právomoc súdov členského štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko, je všeobecným pravidlom. Iba ako výnimku z tohto pravidla upravuje toto nariadenie pravidlá osobitnej právomoci v taxatívne

vypočítaných prípadoch, v ktorých žalovaný môže alebo podľa okolností musí byť žalovaný na súde iného členského štátu. V rozsudku Súdneho dvora (druhá komora) z 13. júla 2006 sp. zn. C-103/2005 (bod 22 konštatuje, že právomoc stanovená v článku 22 nariadenia č. 44/2001, teda právomoc súdov členského štátu, v ktorom má žalovaný svoje bydlisko, je všeobecnou zásadou a iba ako výnimku z tejto zásady upravuje toto nariadenie pravidlá osobitnej právomoci v taxatívne vypočítaných prípadoch, v ktorých žalovaný môže alebo podľa okolností musí byť žalovaný na súde iného členského štátu). Teda ani rozhodnutie Súdneho dvora C 103/2005 a ani rozhodnutie C 144/2010 jasne a zrozumiteľne nevymedzujú okruh taxatívne vypočítaných prípadov, v ktorých žalovaný môže alebo podľa okolností musí byť žalovaný na súde iného členského štátu.

Bod 31 rozsudku C 144/2010

Uvedený postup treba uplatniť v tomto kontexte, v ktorom sa kladie otázka uplatniteľnosti článku 22 bodu 2 nariadenia č. 44/2001.

Bod 33 rozsudku C 144/2010

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že extenzívny výklad článku 22 bod 2 nariadenia č. 44/2001, podľa ktorého sa tento článok uplatní na každé konanie, ktorého predmetom je otázka platnosti rozhodnutia orgánov spoločnosti, by bol v rozpore jednak s jedným zo všeobecných účelov tohto nariadenia, ktorý je uvedený v jeho odôvodnení č. 11 a ktorý spočíva v zabezpečení vysokej predvídateľnosti pravidiel súdnej právomoci, a jednak so zásadou právnej istoty.

Ak by totiž všetky spory týkajúce sa rozhodnutia orgánov spoločnosti museli spadať pod článok 22 bod 2 nariadenia č. 44/2001, znamenalo by to, že žaloby podané proti spoločnosti, bez ohľadu na to, či majú zmluvnú, deliktnú alebo inú povahu, by v skutočnosti skoro vždy patrili do právomoci súdov členského štátu, v ktorom má táto, spoločnosť sídlo. Stačilo by totiž, aby sa spoločnosť ešte predtým domáhala údajnej neplatnosti rozhodnutí svojich orgánov, ktoré viedli k uzatvoreniu zmluvy alebo k uskutočneniu údajne škodlivého právneho úkonu, s cieľom jednostranne stanoviť výlučnú právomoc súdu, v ktorého obvode má sídlo, (bod 34 rozsudku C 144/2010).

Uvedený cieľ predvídateľnosti by nebol dosiahnutý, ak by sa uplatniteľnosť pravidla súdnej právomoci založená na povahe sporu – v prípade, že nariadenie č. 44/2001

neobsahuje výslovné ustanovenie v tomto zmysle – mohla takto meniť v závislosti od existencie predbežnej otázky, ktorú môžu účastníci konania kedykoľvek položiť, pretože uvedená povaha mohla byť takto zmenená, (bod 35 rozsudku C 144/2010).

Je potrebné takisto uviesť, že ďalším účelom pravidiel súdnej právomoci, ktoré vyplývajú z ustanovení čl. 22 nariadenia č. 44/2001, je priznať výlučnú právomoc súdom členského štátu v prípade osobitných okolností, keď – vzhľadom na predmetnú oblasť – sú tieto súdy v najlepšej pozícii na to, aby rozhodovali spory patriace do tejto oblasti z dôvodu existencie osobitne úzkeho vzťahu týchto sporov s uvedeným členským štátom, (bod 36 rozsudku C 144/2010).

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe vyššie uvedeného vyvodil, že súdna právomoc stanovená v článku 22 nariadenia č. 44/2001 nie je jednoznačná, keďže Súdny dvor vo svojich rozhodnutiach nedefinuje resp. taxatívne nevypočítava výnimky z tohto pravidla a podľa názoru dovolacieho súdu preto pri skúmaní súdnej právomoci v zmysle vyššie uvedených rozhodnutí Súdneho dvora treba vychádzať z reštriktívneho výkladu s prihliadnutím na predvídateľnosť pravidiel súdnej právomoci a zásad právnej istoty.

Za týchto okolností preto dovolací súd mal zato, že nie je splnená podmienka prípustnosti dovolania, keďže vady konania, ktoré môžu založiť prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 písm. b), c), d), e), f), h) a g) neboli zistené, čo bolo konštatované aj v predošlých rozhodnutiach dovolacieho súdu. S prihliadnutím na rozhodnutia Súdneho dvora, dovolací súd nezistil ani vadu konania podľa ust. § 237 písm. a) O. s. p., čím bola vylúčená prípustnosť dovolania aj podľa ust. § 237 písm. a) O. s. p.“ Z uvedených dôvodov preto najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky pre jeho neprípustnosť.

K námietke sťažovateľky, podľa ktorej sa najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí podrobne nezaoberal otázkou ústavne konformného výkladu § 97 ods. 1 a § 98 OSP a dopadom tohto výkladu na existenciu sťažovateľkou namietanej vady podľa § 237 písm. e) OSP, ústavný súd uvádza, že úlohou ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť fyzické osoby a právnické osoby pred každým pochybením všeobecných súdov, ale len takým, ktoré dosahuje takú intenzitu, že svojimi účinkami vyvolá neprípustné obmedzenie, či dokonca popretie ústavou garantovaných práv, a ktoré je preto z ústavného

hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 111/09). V danom prípade k takému pochybeniu zo strany najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu zjavne nedošlo.

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že v súlade so svojou judikatúrou posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhoveniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhoveniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že vzhľadom na priebeh celého dovolacieho konania a najmä na závery ústavného súdu vyslovené v jeho náleze sp. zn. II. ÚS 285/2010 z 15. novembra 2010 dostala sťažovateľka na ňou nastolené otázky odpoveď, z ktorej zreteľne vyplýva, prečo nemohla byť so svojou argumentáciou v dovolacom konaní úspešná. Zo záverov formulovaných ústavným súdom v náleze sp. zn. II. ÚS 285/2010 z 15. novembra 2010 je zjavné, že ňou použitý a najvyšším súdom v uznesení sp. zn. 1 Obdo V 18/2009 pôvodne uplatnený výklad dotknutých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nebol ústavne konformný. Z uvedeného je v okolnostiach daného prípadu zrejmé, prečo argumentácia sťažovateľky vo vzťahu k ňou tvrdenej existencii vady podľa § 237 písm. e) OSP nemohla zakladať prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. e) OSP.

V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd vzhľadom na už uvedené považuje právne názory vyjadrené v napadnutom uznesení najvyššieho súdu týkajúce sa posudzovania dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. a) OSP v spojitosti s výkladom čl. 22 bodu 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné, keďže sú primeraným spôsobom odôvodnené, pričom

ich nemožno považovať za arbitrárne. Ústavný súd v okolnostiach danej veci považuje aj spôsob odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom sa jednoznačne priklonil k reštriktívnemu výkladu čl. 22 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001, z ústavného hľadiska za akceptovateľný. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí podľa názoru ústavného súdu dostatočne reagoval na dovolacie námietky sťažovateľky, ktorými odôvodňovala prípustnosť dovolania podľa § 237 OSP, a preto ústavný súd považuje túto časť sťažnosti sťažovateľky za zjavne neopodstatnenú.

V ďalšej časti ústavný súd považuje za potrebné vyjadriť sa k námietke sťažovateľky týkajúcej povinnosti najvyššieho súdu postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP obrátiť sa s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor. Sťažovateľka v tejto súvislosti poukazuje na to, že za splnenia podmienok predpokladaných v čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je povinnosťou súdu rozhodujúceho vo veci ako súd, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, obrátiť sa s predbežnou otázkou o výklade aktov sekundárneho práva Európskej únie na Súdny dvor.

Ústavný súd najprv zaujal stanovisko k argumentácii sťažovateľky, podľa ktorej túto povinnosť najvyššieho súdu primárne odvodzuje z jeho pochybností o výklade čl. 22 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001. Ústavný súd sa s touto argumentáciou sťažovateľky nestotožňuje. Najvyšší súd pripustil v napadnutom uznesení síce nejednoznačnosť úpravy súdnej právomoci v čl. 22 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001, avšak, vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vzťahujúcej sa na toto ustanovenie a v súlade s ňou, sa jednoznačne priklonil k jeho reštriktívnemu výkladu, uprednostniac „predvídateľnosť pravidiel súdnej právomoci a zásady právnej istoty“, a tento svoj právny názor v odôvodnení napadnutého uznesenia jednoznačne vyjadril. Ústavný súd považuje výklad najvyššieho súdu nielen za logický (akceptujúc dôvody priklonenia sa k reštriktívnemu výkladu označeného ustanovenia), ale aj za ústavne udržateľný, a preto túto časť sťažnosti považuje za zjavne neopodstatnenú.

V súvislosti s námietkou sťažovateľky o povinnosti najvyššieho súdu obrátiť sa v danej veci s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP za splnenia podmienok predpokladaných v čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie ústavný súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej „*Súdny dvor má právomoc vykladať právo Únie, len pokiaľ ide o jeho uplatňovanie v členskom štáte odo dňa pristúpenia tohto štátu k Únii (pozri rozsudky z 10. januára 2006, Ynos, C-302/04, Zb. s. I-371, bod 36; zo 14. júna 2007, Telefónica 02 Czech Republic, C-64/06, Zb. s. I-4887, body 22 a 23; z 15. apríla 2010, CIBA, C-96/08, Zb. s. I-2911, bod 14, ako aj uznesenie z 11. mája 2011, Semerdžiev, C-32/10, bod 25)*“ (uznesenie Súdneho dvora vo veci C-433/11 z 8. 11. 2012). V relevantnom čase začatia súdneho konania (pred 1. májom 2004) Slovenská republika nebola ešte členom Európskej únie, a preto túto časť sťažnosti sťažovateľky odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení uvedených povinností.

Sťažovateľka v petite svojej sťažnosti taktiež navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo aj k porušeniu jej práva podľa čl. 13 dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu nemá táto časť petitu oporu v argumentoch

a tvrdeniach, ktoré by preukázali opodstatnenosť tvrdenia sťažovateľky o porušení jej práva podľa čl. 13 ods. 1 dohovoru.

Skutočnosť, že najvyšší súd v napadnutom uznesení zaujal právny názor odlišný od očakávania sťažovateľky, ešte sama osebe nemôže znamenať porušenie práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru (m. m. III. ÚS 524/2011).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Sťažovateľka v petite svojej sťažnosti taktiež navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo aj k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd je však nútený konštatovať, že sťažovateľka v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu svoju sťažnosť bližšie neodôvodnila.

Podľa ústavného súdu nemá táto časť petitu oporu v argumentoch a tvrdeniach uvádzaných v sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktoré

sú výlučne zamerané na preukázanie namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na to, ako aj so zreteľom na právne zastúpenie sťažovateľky kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (m. m. IV. ÚS 72/2012) podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd sťažnosť z už uvedených dôvodov odmietol, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci, ako aj o návrhu žalovanej na jej vstup do konania v procesnom postavení vedľajšieho účastníka stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2014